

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๗๔
วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์กระแส ชนะวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายมานิจ สุขสมจิตร	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. รองศาสตราจารย์นริวรรธ จินตกานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หก
๗. ศาสตราจารย์พิเศษประสพสุข บุญเดช	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๘. นายจรรยา อินทจาร	รองประธานที่ปรึกษากรรมการ
๙. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	ที่ปรึกษากรรมการและโฆษกกรรมการ
๑๐. นายคำณูณ สิทธิสมาน	โฆษกกรรมการ
๑๑. พลโท นาวัน ดำริกาญจน์	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายปกรณ์ ปรียากกร	โฆษกกรรมการ
๑๓. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	โฆษกกรรมการ
๑๔. นายกฤต ไกรจิตติ	กรรมการ
๑๕. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	กรรมการ
๑๖. นายจุมพล สุขมัน	กรรมการ
๑๗. นายเจษฎ์ โทณะวณิก	กรรมการ
๑๘. นายเชิดชัย วงศ์เสรี	กรรมการ
๑๙. นางฉวีลวดี บุรีกุล	กรรมการ
๒๐. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	กรรมการ
๒๑. พลโท นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๒๒. ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๒๓. ศาสตราจารย์บรรเจ็ด สิงคะเนติ	กรรมการ
๒๔. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	กรรมการ

๒๕. นายประชา เตรีตัน	กรรมการ
๒๖. นายไพบุลย์ นิติตะวัน	กรรมการ
๒๗. นายมีชัย วีระไวทยะ	กรรมการ
๒๘. พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ	กรรมการ
๒๙. นายวิชัย ทิตตภักดิ์	กรรมการ
๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิสักดิ์ ลากเจริญทรัพย์	กรรมการ
๓๑. นางสาวสมสุข บุญยะปัญญา	กรรมการ
๓๒. ศาสตราจารย์พิเศษเอนก เหล่าธรรมทัศน์	กรรมการ
๓๓. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	เลขานุการกรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายปรีชา วัชรากัย	(ลาการประชุม)
๒. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	(ลาการประชุม)
๓. นายดิสทัต โทตระกิตย์	(ลาการประชุม)

ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ คือ

ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
--------------------------------	---

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ในคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
นายธนภน วัฒนกุล

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๑. นางสาวดุชฎี ชัยเพชร	นักจดหมายเหตุปฏิบัติการ
๒. นางสาวบุษบงกช เชื้อเมืองพาน	นักจดหมายเหตุ
๓. นางสาวพนิดา วงศ์บุญ	นักจดหมายเหตุ
๔. นางสาวฐิติภัทร พงษ์ไธสง	เจ้าพนักงานจดหมายเหตุปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักกฎหมาย

๑. นายกานต์ ราชนา	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒. นางนิภัทรา ราชนา	นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ติดตามกรรมการ

๑. นายชานนทร์ บุญรัชกุล	ผู้ติดตาม นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์
๒. นายราเชนทร์ เหลืองอ่อน	ผู้ติดตาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์
๓. นางสาวอรอุมา วรแสน	ผู้ติดตาม นายประชา เดรัตน์
๔. นางสาวพัชรียา ก้อนแพง	ผู้ติดตาม รองศาสตราจารย์นริวรรณ จินตกานนท์
๕. นายจรัญ ยุพจันทร์	ผู้ติดตาม นายมีชัย วีระไวทยะ
๖. นางสาวโรชนี ศิริวัฒนา	ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์บรรเจ็ด สิงคะเนติ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๕๗ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗๒ วันอังคารที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ โดยไม่มีการแก้ไข และให้เลื่อนรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗๓ วันพุธที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ออกไปก่อน

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณาทบทวนร่างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา (ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว)

ประธานกรรมการได้หารือต่อที่ประชุมกรรมการว่า ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ นั้น นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ กรรมการ ในนามคณะทำงานพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการเขียนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในหมวดปฏิรูปได้ร่างเจตนารมณ์ในส่วนนี้ไว้แล้ว จึงไม่ต้องกำหนดรายละเอียดในเจตนารมณ์ของร่างมาตราที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ

นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์ เลขาธิการกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นได้เสนอร่างเจตนารมณ์ของส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ เป็นดังนี้

ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ

ไม่มีการแก้ไข

“ส่วนที่ ๒

การปฏิรูปด้านต่าง ๆ”

สรุปเจตนารมณ์

นางกาญจนาภรณ์ สิวโรจน์ เลขาธิการกรรมาธิการ ในฐานะประธานอนุกรรมาธิการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นนำเสนอเจตนารมณ์ว่า บทบัญญัติในส่วนนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปที่สำคัญรวม ๑๔ ด้าน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมอันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นสาระสำคัญของมาตราต่างๆ เป็นการกำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนของการปฏิรูปในแต่ละด้าน ที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงระบบและโครงสร้าง รวมทั้งการจัดทำกลไก มาตรการและกฎหมายที่จำเป็นเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะเสริมหนุนกับ “แผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อการปฏิรูป” ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดทำและให้ความเห็นชอบ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

นางกาญจนาภรณ์ สิวโรจน์ เลขาธิการกรรมาธิการ ในฐานะประธานอนุกรรมาธิการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นได้ชี้แจงว่า หากกำหนดเจตนารมณ์ไว้ในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่างๆ โดยรวมไว้เช่นนี้แล้วสรุปเจตนารมณ์ที่คณะกรรมาธิการได้เคยพิจารณาในรายมาตราในส่วนนี้จะไม่ถูกกำหนดเอาไว้

กรรมาธิการแสดงความเห็น ดังนี้

- สอบถามว่ามีความจำเป็นต้องกำหนดเจตนารมณ์ไว้ว่า “โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะสนับสนุนกับ “แผนและขั้นตอนออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อการปฏิรูป” ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดทำและให้ความเห็นชอบ” ไว้หรือไม่ โดยการปฏิรูปมีอยู่ ๒ ส่วนที่สภาปฏิรูปแห่งชาติจะดำเนินการส่วนหนึ่งซึ่งจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและอีกส่วนหนึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญจึงควรตัดความดังกล่าวออกไป

นายบัณฑิต เศรษฐศิโรตม์ กรรมาธิการ ในนามคณะทำงานพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการเขียนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในหมวดปฏิรูปได้ชี้แจงว่า ความดังกล่าวได้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา ๒๗๙ ซึ่งเป็นเรื่องสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีหน้าที่อย่างไรบ้าง และต้องการแสดงให้เห็นว่าสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า แผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อการปฏิรูปยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งรัฐธรรมนูญนี้จะประกาศก่อน แผนและขั้นตอนดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดไว้

มีกรรมาธิการแสดงความเห็น ดังนี้

- สนับสนุนให้คงความดังกล่าวไว้ ในส่วนสรุปเจตนารมณ์ในแต่ละมาตราในส่วนนี้ที่คณะกรรมาธิการได้มีการพิจารณาไว้แล้วนั้น ควรนำมาจัดเรียงเป็นเรื่องๆ บันทึกไว้ด้วยแม้จะมีเจตนารมณ์ก็ตามเพื่อจะได้ไปอธิบายความในแต่ละเรื่องได้

- บางมาตราในเรื่องการปฏิรูปนั้นมีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหากไม่มีเจตนารมณ์ในแต่ละมาตราแล้ว จะไม่สามารถได้รับทราบถึงเหตุผลขององค์ประกอบที่มาหรือจำนวนของคณะกรรมการดังกล่าวได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเรื่องการปฏิรูปนั้นบางส่วนได้กำหนดให้เป็นไปตามข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสภาปฏิรูปแห่งชาติสามารถพิจารณาได้รวมทั้งคณะกรรมการสามารถพิจารณาแก้ไขไปในภายหลังได้

- มีความเชื่อมโยงระหว่างสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกับกลไกการปฏิรูปด้านต่างๆ ในรัฐธรรมนูญ สำหรับกลไกการปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ที่ยังไม่มีความชัดเจนนั้นไม่ควรกำหนดให้เป็นลักษณะของคณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์แต่อาจกำหนดให้มีกลไกในการปฏิรูปวิทยาศาสตร์เท่านั้น

- เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๒๘๒ ถึง ๒๘๖ แล้วพบว่ามีปฏิรูป ๑๕ ด้าน ซึ่งแตกต่างกับความในสรุปเจตนารมณ์ในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้แก้ไขสรุปเจตนารมณ์ที่ได้มีการเสนอเป็น “บทบัญญัติในส่วนนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปที่สำคัญทุกๆ ด้าน...”

มติของคณะกรรมการ

(๑) คงไว้ตามร่างโดยไม่มีการแก้ไข

(๒) เพิ่มสรุปเจตนารมณ์ของส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ เป็นดังนี้

“บทบัญญัติในส่วนนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปที่สำคัญทุกๆ ด้าน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมอันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้น สาระสำคัญของมาตราต่างๆ เป็นการกำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนของการปฏิรูปในแต่ละด้าน ที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงระบบและโครงสร้าง รวมทั้งการจัดทำกลไก มาตรการและกฎหมายที่จำเป็นเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะเสริมหนุนกับ “แผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อการปฏิรูป” ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดทำและให้ความเห็นชอบ”

ทั้งนี้ คณะกรรมการเห็นชอบว่าเมื่อกำหนดสรุปเจตนารมณ์ไว้ในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ ไว้แล้ว สรุปเจตนารมณ์ที่คณะกรรมการได้มีการพิจารณาในรายมาตราในส่วนนี้จะไม่ถูกกำหนดเอาไว้

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีการพิจารณาบททวนมาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๑๐ อีกครั้ง มีรายละเอียดดังนี้

มาตรา ๓๐๑

มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๐๑ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ตัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ผู้ติดขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็น
สามารถ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดย
เปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น
จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็น
ประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภา
พิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามชั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย
และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน
สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐสภาเห็นชอบแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือมีข้อความขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๕๔ หรือไม่ ซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างรัฐธรรมนูญนั้นตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีข้อความขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๕๔ ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป แต่ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการพื้นฐานสำคัญ ให้รัฐสภาดำเนินการตามมาตรา ๓๐๒ต่อไป

(๘)ให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มติยืนยันต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ ดังนี้

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๑) คือ

- คบพบัญญัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยแก้ไขการขอยุติขอแก้ไขเพิ่มเติมจาก “คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร” เป็น “คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร” เนื่องจากหากมีจำนวนผู้เสนอญัตติมากขึ้น ความมีเสถียรภาพในการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๒) คือ

- คบพบัญญัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๓) คือ

- คบพบัญญัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙๑ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๔) คือ

- คบพบัญญัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙๑ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๕) คือ

- คบพบัญญัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙๑ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๖) คือ

- คบพบัญญัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙๑ (๖) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่คะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญต้องไม่น้อยกว่าสองในสาม

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๗) คือ

- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐสภาเห็นชอบ ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

เจตนารมณ์วรรคหนึ่ง (๘) คือ

- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้า

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- กระบวนการขั้นตอนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐๑ และ ๓๐๒ นั้นไม่สามารถปฏิบัติได้ โดยขั้นตอนเริ่มต้นการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่สภาผู้แทนราษฎรมีขอยุติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเมื่อรัฐสภาพิจารณาเสร็จสิ้นแล้วจึงส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นกระบวนการที่ถูกต้องแต่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการพื้นฐานสำคัญแล้วมาตราดังกล่าวได้กำหนดไว้ว่าต้องดำเนินการจัดทำเป็นประชามติซึ่งเห็นว่าไม่ถูกต้อง

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ เลขาธิการกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นได้ชี้แจงว่า การกำหนดไว้เช่นนี้เป็นไปตามที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติ

ว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนั้นให้มีขั้นตอนเหมือนกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน จึงได้มีการร่างมาตรา ๓๐๒ ในลักษณะเช่นเดียวกัน หากต้องมีการเปลี่ยนหลักการในมาตรานี้ก็ขอให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม

- เมื่อเกิดกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการพื้นฐานสำคัญให้รัฐสภาดำเนินการตามมาตรา ๓๐๒ ซึ่งอาจต้องมีการจัดทำประชามติจึงสอบถามว่า ต้องกลับไปดำเนินการตามมาตรา ๓๐๒ (๑) หรือ (๒) หรือไม่

- หากกำหนดไว้เช่นนี้อาจทำให้เกิดความสับสนขึ้นได้จึงควรปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และไม่ได้เป็นการเปลี่ยนหลักการแต่อย่างใด

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า ให้ตัดความใน (๗) เป็น “ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป แต่ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการพื้นฐานสำคัญในรัฐสภาต้องจัดทำประชามติ”

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓๐๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐๑ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วย

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐสภาเห็นชอบแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือมีข้อความขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๙๙ หรือไม่ ซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างรัฐธรรมนูญนั้นตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีข้อความขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๙๙ ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป **แต่ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเป็นที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักบทที่ในสหพันธรัฐ ให้รัฐสภาดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐๒ ต่อไป**

(๘)ให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มติยืนยันต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา”

(๒) แก้ไขสรุปเจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๐๑ ที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอ เป็นดังนี้

เจตนารมณ์ของ (๑) คือ

“- คงบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๒๙๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยแก้ไขการขอยุติขอแก้ไขเพิ่มเติมจาก “คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร” เป็น “คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร” เนื่องจากหากมีจำนวนผู้เสนอยุติมากขึ้น ความมีเสถียรภาพในการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญก็จะมากขึ้นตามไปด้วย”

เจตนารมณ์ของ (๒) คือ

“- คงบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๒๙๑ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐”

เจตนารมณ์ของ (๓) คือ

“- คงบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๒๙๑ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐”

เจตนารมณ์ของ (๔) คือ

“- คงบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๒๙๑ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐”

เจตนารมณ์ของ (๕) คือ

“- คงบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๒๙๑ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐”

เจตนารมณ์ของ (๖) คือ

“- คบทบัญญัติเดิมตามมาตรา ๒๙๑ (๖) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่คะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญต้องไม่น้อยกว่าสองในสาม”

เจตนารมณ์ของ (๗) คือ

“- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐสภาเห็นชอบ ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย”

เจตนารมณ์ของ (๘) คือ

“- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้า”

มาตรา ๓๑๐

มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๑๐ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นศตวรรษ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามมาตรา ๒๒๙ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา นี้ ดำเนินการต่อไป แต่ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ให้นำข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันประกาศรัฐธรรมนูญนี้มาใช้ไปพลางก่อน จนกว่าจะตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จตามมาตรา ๓๐๗ (๒)

ให้กรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนสิ้นศตวรรษตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นศตวรรษ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำเนินการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗๑ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้ต้องสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑

ให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และมีให้นำบทบัญญัติที่บัญญัติให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว มาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าวในการแต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นใหม่เป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

ให้บุคคลตามมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ต่อไป จนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใช้บังคับ เว้นแต่บทบัญญัติใดขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้แทน”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ ดังนี้

เจตนารมณ์ของวรรคหนึ่ง คือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ และให้ดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในรัฐธรรมนูญนี้

เจตนารมณ์ของวรรคสอง คือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ และวรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยให้นำข้อกำหนดและการทำคำวินิจฉัยที่มีอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้มาบังคับใช้

เจตนารมณ์ของวรรคสาม คือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๙๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐
- การสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคนี้ คือ การสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งตามวาระเดิมเจ็ดปี ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ ๒๕๕๐ ซึ่งแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่กำหนดให้วาระมีเพียงหกปี

- คำว่า “ให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนสิ้นสุดวาระตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้” เป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะมีวาระการดำรงตำแหน่งที่ไม่เท่ากันกับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

เจตนารมณ์ของวรรคสี่ คือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๙๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

เจตนารมณ์ของวรรคห้า คือ

- ความในวรรคห้าบัญญัติไว้เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเพียงสามปี และมีได้ห้ามบุคคลดังกล่าวเข้ารับการสรรหาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

- คำว่า “โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง” ตามวรรคนี้เป็นกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้รับการแต่งตั้งจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติมิได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ตามที่เคยเป็นมา

เจตนารมณ์ของวรรคหก คือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๙๙ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

กรรมการพิจารณาสอบถามว่า ความในวรรคห้าว่า เหตุใดจึงต้องกำหนดความว่า “และมีให้นำบทบัญญัติที่บัญญัติให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวมาใช้...” ไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดความดังกล่าวไว้ นั้นเป็นไปตามประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เนื่องจากกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่มาจาก การสรรหาจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะดำรงตำแหน่งได้เพียงครั้งวาระ แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะได้รับการสรรหาใหม่ และควรที่จะกำหนดให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงครั้งวาระให้เหมือนกันทั้งหมดด้วย แต่ยังสามารถได้รับการสรรหาได้ใหม่อีกเช่นกัน

- มีกรรมการเสนอให้ปรับถ้อยคำของร่างมาตรา ๓๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๑๐ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามมาตรา ๒๒๙ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ดั่งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา นี้ดำเนินการต่อไป แต่ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญให้นำข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้มาใช้ไปพลางก่อน จนกว่าจะตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จตามมาตรา ๓๐๗ (๒)

ให้กรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนสิ้นสุดวาระตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำเนินการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗๑ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ มีเหตุให้ต้องสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่ตราไว้โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว

ให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และมีให้นำบทบัญญัติที่บัญญัติให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าวในการแต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นใหม่เป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

ให้บุคคลตามมาตรา นี้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ต่อไป จนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใช้บังคับ เว้นแต่บทบัญญัติใดขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้แทน

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญนี้ได้”

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๑๐ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำเนินการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามมาตรา ๒๒๙ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๑

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๓๑ ดำเนินการต่อไป แต่ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญให้นำข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้มาใช้ไปพลางก่อน จนกว่าจะตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จตามมาตรา ๓๐๗ (๒)

ให้กรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนสิ้นสุดวาระตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำเนินการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗๑ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่**มีเหตุให้ต้องสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ด่วนที่สุดเท่าที่สะดวกวิธีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว

ให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระตามวาระที่มีอยู่เดิมในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และมีให้นำบทบัญญัติที่บัญญัติให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าวในการแต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นใหม่เป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

ให้บุคคลตามมาตรา ๒๓๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้อยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ต่อไป จนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใช้บังคับ เว้นแต่บทบัญญัติใดขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้แทน

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ

หรือผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญนี้
มิได้”

(๒) เห็นชอบสรุปเจตนารมณ์ตามที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการ
จัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอ

ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนร่างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตราพร้อมกับการ
พิจารณาสรุปเจตนารมณ์รายมาตรา (ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว) โดยเริ่มตั้งแต่มาตรา ๓๑๑ สรุป
สาระสำคัญการพิจารณาได้ดังนี้

มาตรา ๓๑๑

มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๑๑ ให้ดำเนินการควรวมองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นผู้ตรวจการ
แผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ โดยให้
เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

(๒) ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ในวัน
ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้
และให้คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตาม
รัฐธรรมนูญนี้ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนส่วนที่ยังขาดอยู่เพื่อให้ครบ
จำนวนตามมาตรา ๒๗๕ ซึ่งต้องดำเนินการไปพร้อมกับการสรรหาตาม (๒) และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๔) ให้จัดตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนโดยการควรวมสำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้บุคลากรของทั้งสอง
หน่วยงานให้คงดำรงตำแหน่งและให้ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นตามที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่า
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนจะมีผลใช้บังคับ

ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จะ
เข้ารับการสรรหาเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญนี้
มิได้”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ ดังนี้

เจตนารมณ์ของวรรคหนึ่ง คือ

- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยเป็นหลักการที่กำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่งเดิมของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบุคลากรของทั้ง ๒ สำนักงาน รวมถึงการกำหนดเรื่องการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนส่วนที่ยังขาดอยู่ และการควบรวบสำนักงาน เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีการควบรวบองค์กร เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนกันของอำนาจหน้าที่ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้ประโยชน์จากการบริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service)

เจตนารมณ์ของ (๔) คือ

- บุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนให้ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน

- ให้บุคลากรของทั้ง ๒ หน่วยงานที่มีสถานะแตกต่างกัน คือ บุคลากรจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีสถานะเป็นพนักงานของรัฐ ส่วนบุคลากรจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีสถานะเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ได้รับสิทธิเดิมไปพลางก่อนจนกว่ามีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- มีข้อสงสัยใน (๑) และ (๒) เนื่องจากองค์กรทั้งสองแห่งจะมีประธานองค์กรอยู่ทั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งได้รับการโปรดเกล้าฯ ทั้งสองตำแหน่ง จึงสอบถามว่าเมื่อมีการควบรวบองค์กรทั้งสองแห่งแล้วผู้ใดจะมาดำรงตำแหน่งประธานองค์กรที่มีการควบรวบกันแล้ว

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นได้ชี้แจงว่า โครงสร้างของผู้ตรวจการแผ่นดินจะไม่มีประธานแต่อย่างใด มีเพียงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเท่านั้น

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะหมดวาระในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ นี้ จึงควรกำหนดให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นประธานองค์กรที่มีการควบรวบแล้ว

- ขอให้แก้ไขความใน (๒) เป็น “...แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนมีผลบังคับใช้และมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่แล้ว” และขอแก้ไขความใน (๓) เป็น “...แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินพิทักษ์สิทธิ

มนุษยชนมีผลใช้บังคับและมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่แล้ว” เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะหมดวาระในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีแนวโน้มว่าหากยังไม่มี การสรรหาใหม่ให้คณะกรรมการดังกล่าวชุดเดิมทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการสรรหาใหม่ซึ่งการสรรหาใหม่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนประกาศใช้แล้วและมีคณะรัฐมนตรีแล้ว รวมทั้งการควบรวมองค์กรดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อมีการสรรหาคณะกรรมการดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะกำหนดรายละเอียดในการสรรหาและการทำหน้าที่ของคณะกรรมการขององค์กรทั้งสองแห่งที่ควบรวมแล้ว

- การเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมใน (๒) และ (๓) นั้นเพื่อต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะหมดวาระลงจะต้องไม่เข้าสู่กระบวนการสรรหา และกระบวนการสรรหาคณะกรรมการดังกล่าวยังต้องดำเนินต่อไปหลังจากวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เนื่องจากมีคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติว่า ให้ดำเนินการตามกฎหมายเดิม หากคณะกรรมการมีความเห็นเช่นนี้แล้วควรดำเนินการให้เป็นแนวทางเดียวกันกับที่คณะกรรมการได้ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายของ ปปช. โดยส่งความเห็นไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า เมื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติครบวาระแล้วสภานิติบัญญัติแห่งชาติควรพิจารณาให้ชะลอการสรรหาไว้ก่อน เนื่องจากตามร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้เช่นนี้

- หลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้วจะมีการพิจารณากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งจะใช้เวลา ๑๒๐ วัน และจะมีกระบวนการสรรหาคณะกรรมการดังกล่าวอีกจำนวน ๖๐ วัน เมื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหมดวาระแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ ๓ ตำแหน่ง จึงสอบถามว่าเมื่อกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบังคับใช้แล้วจะมีการเลือกตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนอีกจำนวน ๘ คนและนำไปรวมกับผู้ตรวจการแผ่นดินที่ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ ๓ ตำแหน่งเดิมหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นควรบันทึกไว้ในเจตนารมณ์ของมาตรานี้ไว้ด้วย

- ใน (๒) เป็นการสรรหาทดแทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจำนวน ๗ คนที่ยังรักษาการอยู่และใน (๓) เป็นการสรรหาเพิ่มเติมอีก ๑ คน ซึ่งในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการสรรหาบุคคลใน (๒) และ (๓) ให้เกิดขึ้นพร้อมกัน

- คณะกรรมการสรรหาบุคคลดังกล่าว ได้ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ โดยคณะกรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรแตกต่างกัน และควรพิจารณาว่าคณะกรรมการสรรหาผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการในองค์กรที่มีการควบรวมแล้วจะมีการดำเนินการอย่างไรด้วย สำหรับกรณีประธานองค์กรดังกล่าวที่ควบรวมแล้วนั้น คณะกรรมการยังไม่ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจนและสอบถามว่าสรุปเจตนารมณ์ใน (๔) หมายถึงเมื่อมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแล้วบุคลากรของทั้ง ๒ หน่วยงานจะมีสถานะเป็นพนักงานของรัฐหรือข้าราชการรัฐสภาสามัญอย่างไร เนื่องจากทั้ง ๒ หน่วยงานมีโครงสร้างบุคลากรที่ต่างกัน

- การยกกร่างมาตรานี้จะพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าผู้ตรวจการแผ่นดินยังคงดำรงตำแหน่งอยู่และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะหมดวาระในเดือนมิถุนายนนี้ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยังคงรักษาการทำ

หน้าที่ต่อไป เนื่องจากองค์ประกอบในการสรรหายังไม่ครบถ้วน โดยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าวจะกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาเพียงคณะเดียวและจะกำหนดถึงสถานะของเจ้าหน้าที่ทั้ง ๒ องค์การด้วย

- ในมาตรานี้กำหนดให้มีการควรรวมองค์การทั้ง ๒ แห่งดังกล่าว สอบถามว่าการควรรวมองค์การทั้ง ๒ แห่งนี้จะเกิดขึ้นเมื่อรัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้หรือไม่ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะหมดวาระในเดือนมิถุนายนยังคงอยู่ หากมีการควรรวมกันแล้วองค์การทั้ง ๒ แห่งแต่ยังคงมีประธานของทั้ง ๒ องค์การนี้อยู่ จึงสอบถามว่าผู้ใดจะเป็นประธาน หากการควรรวมจะมีผลเมื่อกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วควรบันทึกไว้ในสรุปเจตนารมณ์ไว้ด้วย

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ กรรมการในฐานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นได้ชี้แจงว่า การควรรวมองค์การไม่ได้มีผลเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แต่จะมีผลเมื่อกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้ว ซึ่งจะกำหนดรายละเอียดในเรื่องประธานองค์การดังกล่าว และสามารถกำหนดไว้ในสรุปเจตนารมณ์ให้ชัดเจนได้

- จากประกาศของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๘/๒๕๕๗ เรื่อง การสรรหาบุคคล เพื่อดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง ซึ่งมีสาระสำคัญว่า “ตามที่ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/ ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ศาลทั้งหลาย องค์การอิสระ และองค์การอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดี หรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปแล้วแต่กรณี นั้น เพื่อให้การดำเนินการหรือปฏิบัติหน้าที่ของศาลหรือองค์การดังกล่าวเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีประกาศดังต่อไปนี้”

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ดำเนินการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เคยดำเนินการสรรหามาแล้วตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และหากในการสรรหาดังกล่าวไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ต้องมีในคณะกรรมการสรรหาด้วย ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่” นั้น เห็นว่า กว่าจะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ การดำเนินการต่าง ๆ ก็ต้องเป็นไปตามประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าว ดังนั้น หากต้องการให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปนั้น ควรเขียนมาตรา ๓๑๑ (๒) ให้ชัดเจนว่า ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่งและยังปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป มิฉะนั้น จะมีลักษณะเป็นการรับรองประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๘/๒๕๕๗ ที่ต้องมีการดำเนินการสรรหาใหม่

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้น กล่าวว่า ตามที่กรรมการเสนอข้างต้นนั้น อาจเป็นการเพิ่มหลักการในเนื้อหาของมาตรา ๓๑๑ (๒)

- มีกรรมการเสนอให้รอการพิจารณาความในมาตรา ๓๑๑ (๒) ไว้ก่อน

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นชี้แจงว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนี้จะพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบกำหนดตามวาระในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ดังนั้น หากคณะกรรมการชุดนี้จะยังดำรงตำแหน่งต่อไปจะสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้โดยผลของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่กำหนดให้ดำรงตำแหน่งต่อไป ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาี้ จึงมีข้อผลที่เกิดจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเนื่องจากกว่ารัฐธรรมนูญจะประกาศใช้บังคับก็จะมีกรดำเนินการสรรหาคณะกรรมการชุดใหม่เรียบร้อยแล้ว

- ควรคงร่างมาตรา ๓๑๑ (๒) ไว้เช่นเดิม อีกทั้งกฎหมายว่าด้วยกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะมีการกำหนดให้คัดเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งแทนผู้ดำรงตำแหน่งเดิมที่จะพ้นจากตำแหน่งก่อนที่จะครบวาระอยู่แล้ว

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมกล่าวว่า ดังนั้น ควรคงความในร่างมาตรา ๓๑๑ (๒) ไว้เช่นเดิม

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๑๑ ให้ดำเนินการควรวมองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุตวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

(๒) ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว

(๓) ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนส่วนที่ยังขาดอยู่เพื่อให้ครบจำนวนตามมาตรา ๒๗๕ ซึ่งต้องดำเนินการไปพร้อมกับการสรรหาตาม (๒) และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว

(๔) ให้จัดตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนโดยการควมรวมสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้บุคลากรของทั้งสองหน่วยงานให้คงดำรงตำแหน่งและให้ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นตามที่ได้อยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนจะมีผลใช้บังคับ

ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จะเข้ารับการสรรหาเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ มิได้”

(๒) เห็นชอบสรุปเจตนารมณ์ตามที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอ

มาตรา ๓๑๒

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๑๒ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับกับกรณีต่างๆ ภายใต้ง่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๗ มาใช้บังคับกับการพิจารณาดำเนินการเพื่อแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการพลเรือน หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง จนกว่าการตรากฎหมายตามมาตรา ๒๐๗ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๒) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๑ วรรคสอง ที่กำหนดให้ต้องจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายประจำปี มาใช้บังคับกับการจัดทำงบประมาณแผ่นดินสำหรับปีงบประมาณที่ถัดจากปีงบประมาณที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ ดังนี้

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๒ วรรคหนึ่งคือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติบางมาตรา มาใช้บังคับตามเงื่อนไขที่กำหนด

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๒ (๑) คือ

- ความใน (๑) มิให้นำหลักการที่บัญญัติขึ้นใหม่ตามมาตรา ๒๐๗ ในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนตามระบบคุณธรรมมาใช้ จนกว่าจะมีการตรากฎหมาย และมีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๒ (๒) คือ

- มิให้นำหลักการที่บัญญัติขึ้นใหม่ซึ่งปรับเปลี่ยนวิธีการจัดสรรงบประมาณเป็นการจัดสรรงบประมาณตามพื้นที่ และมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดทำงบประมาณให้เป็นงบประมาณที่เป็นทั้งรายรับและรายจ่าย (ระบบงบประมาณ ๒ ขา)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิ (ไม่มี)

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมีมติให้คงไว้ตามร่างมาตรา ๓๑๒ โดยไม่มีการแก้ไข และมีมติเห็นชอบสรุปเจตนารมณ์ที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอ

มาตรา ๓๑๓

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๑๓ ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการต่างๆ ดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

(๑) ให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์กรบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาหรือตุลาการตามมาตรา ๒๒๕ รวมทั้งสิทธิในการอุทธรณ์การลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๒๑๙ วรรคห้า ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๒) ให้ออกระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีตามมาตรา ๒๔๑ (๑) และ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๓๐๗ ใช้บังคับ

(๓) ให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลตามมาตรา ๒๒๒ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ ดังนี้

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ วรรคหนึ่งคือ

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกรอบระยะเวลาในการเร่งรัดให้มีการตรากฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งกฎหมายในแต่ละอนุมาตราที่มีความสำคัญที่แตกต่างกันจึงต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่แตกต่างกัน โดยต้องพิจารณาประกอบกับขั้นตอนกระบวนการ และความยากง่ายของกฎหมายแต่ละฉบับที่มีความแตกต่างกันด้วย

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ (๑) คือ

- เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาและตุลาการ โดยให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบตามที่มาตรา ๒๒๕ กำหนด รวมถึงกำหนดให้มีหลักประกันแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการในการใช้สิทธิเพื่ออุทธรณ์โดยตรงไปยังศาลสูงสุดที่ได้สังกัดอยู่ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๒๔๙ วรรคห้า เพื่อให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ (๒) คือ

- เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายตามมาตรา ๒๔๑ (๑) และ (๒) ซึ่งหมายถึงคดีเลือกตั้งโดยแต่เดิมต้องฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแต่ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มี

การบัญญัติให้ฟ้องคดีเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์ ดังนั้น จึงต้องมีการออกระเบียบเพื่อรองรับคดีประเภทดังกล่าวให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ (๓) คือ

- เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล โดยให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบของมาตรา ๒๒๒ ดังกล่าว เพื่อให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

มีกรรมการกล่าวว่า

เนื่องจากความใน (๓) ของมาตรา ๓๑๓ มีความเชื่อมโยงกับมาตรา ๒๒๒ จึงขอให้มีการย้อนกลับไปทำสัญลักษณ์ในมาตรา ๒๒๒ ว่า มีการรอพิจารณาเอาไว้ เพื่อที่จะได้ย้อนกลับไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่งในชั้นพิจารณาทบทวนรายมาตรา

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นกล่าวว่า เสนอให้แก้ไขเจตนารมณ์ของ (๒) มาตรา ๓๑๓ ดังนี้

“เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายตามมาตรา ๒๔๑ (๑) และ (๒) ซึ่งหมายถึงคดีเลือกตั้งโดยแต่เดิมต้องฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกเลือกตั้งแต่ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีการบัญญัติให้ฟ้องคดีเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์ ดังนั้น จึงต้องมีการออกระเบียบเพื่อรองรับคดีประเภทดังกล่าวให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด”

มติของคณะกรรมการ

(๑) ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างมาตรา ๓๑๓ โดยไม่มีการแก้ไข

(๒) แก้ไขสรุปเจตนารมณ์ร่างมาตรา ๓๑๓ ที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอ ดังนี้

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ วรรคหนึ่งคือ

“- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกรอบระยะเวลาในการเร่งรัดให้มีการตรากฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งกฎหมายในแต่ละอนุมาตรามีความสำคัญที่แตกต่างกันจึงต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่แตกต่างกัน โดยต้องพิจารณาประกอบกับขั้นตอนกระบวนการ และความยากง่ายของกฎหมายแต่ละฉบับที่มีความแตกต่างกันด้วย”

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ (๑) คือ

“- เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาและตุลาการ โดยให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบตามที่มาตรา ๒๒๕ กำหนด รวมถึงกำหนดให้มีหลักประกันแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการในการใช้สิทธิเพื่ออุทธรณ์โดยตรงไปยังศาลสูงสุดที่ได้สังกัดอยู่ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๒๑๙ วรรคห้า เพื่อให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด”

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ (๒) คือ

“- เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายตามมาตรา ๒๔๑ (๑) และ (๒) ซึ่งหมายถึงคดีเลือกตั้งโดยแต่เดิมต้องฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกเลือกตั้งแต่ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีการบัญญัติให้ฟ้องคดีเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์ ดังนั้น จึงต้องมีการออกระเบียบเพื่อรองรับคดีประเภทดังกล่าวให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด”

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๓๑๓ (๓) คือ

“- เป็นการกำหนดให้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล โดยให้มีคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่งซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบของมาตรา ๒๒๒ ดังกล่าว เพื่อให้แล้วเสร็จตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด”

มาตรา ๓๑๔

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๑๔ บรรดาบทกฎหมายใดที่มีเนื้อหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นและคณะรัฐมนตรีดำเนินการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการสิทธิการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ ดังนี้

- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเป็นบทบังคับแก่ผู้รักษาการตามกฎหมายและคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายไม่ให้มีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้

- กำหนดให้มีระยะเวลา “สองปี” เพื่อให้การตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมีระยะเวลาที่ไม่ยาวนานเกินไป

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- จากหลักการในมาตรา ๓๑๔ ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาว่า กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากโดยทั่วไปผู้รักษาการตามกฎหมายและคณะรัฐมนตรีจะไม่พิจารณาว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ จนกว่าจะมีการใช้กฎหมายนั้น ๆ แล้วมีผู้ทักท้วงหรือไม่ยอมปฏิบัติตาม โดยอ้างว่ากฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือมีผู้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มิฉะนั้น ผู้รักษาการหรือคณะรัฐมนตรีจะไม่พิจารณาว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยอ้างว่า ไม่ทราบว่ากฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้จนกว่าจะมีผู้อ้างว่า กฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

- ร่างมาตรา ๓๑๔ นี้ จะบัญญัติหลักการไว้อย่างสั้น ๆ โดยมีหลักคิดว่า มีการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายอยู่แล้ว ต่างจากมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ที่จะเขียนไว้อย่างละเอียดว่า ให้ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายขึ้น เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะการจัดทำกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นเพื่ออนุวัติการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

- การที่ร่างมาตรา ๓๑๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนไว้ต่างกับมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ อาจทำให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ไม่ทราบว่าจะตนมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาทางปฏิบัติได้ ทั้งนี้ การกำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายและคณะรัฐมนตรีดำเนินการตรากฎหมายหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า เป็นหน้าที่ของผู้รักษาการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบว่า กฎหมายที่ตนรักษาการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ดังนั้น บทบัญญัติของร่างมาตรานี้จึงชัดเจนแล้ว แต่อาจมีการเพิ่มเติมเจตนารมณ์ตามที่กรมการได้อภิปรายไว้ข้างต้นได้

ศาสตราจารย์บรรเจ็ด สิงคะเนติ กรรมการ ในฐานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นชี้แจงว่า มีบทบัญญัติหลายมาตรา เช่น มาตรา ๓๑๓ มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนเลยว่า กฎหมายแต่ละฉบับต้องตราให้แล้วเสร็จภายในกี่ปี แต่ยังมีกฎหมายอีกจำนวนมากที่ต้องมีการตราขึ้นหรือต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งไม่สามารถเขียนไว้ทั้งหมดได้ จึงต้องเขียนร่างมาตรา ๓๑๔ ไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า ถ้าหลักการรัฐธรรมนูญเปลี่ยนแปลงไป พระราชบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามด้วย

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือคณะรัฐมนตรีอาจเห็นเองว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ แต่ถ้าผู้รักษาการตามกฎหมายหรือคณะรัฐมนตรีเห็นว่ากฎหมายไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญก็ไม่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมจนกว่าจะมีการตีความโดยศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองว่า กฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เห็นว่า อาจจะนำระยะเวลา ๒ ปี มาใช้กับกรณีนี้ได้ เพราะขณะที่ยังไม่มีการตีความโดยศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองก็ยังไม่ถือว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

- กรณีที่มีบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญบางส่วนไปยกเลิกบทบัญญัติของกฎหมายลำดับรองที่มีอยู่ ผู้ที่มีหน้าที่รักษาการกฎหมายลำดับรองนั้น ควรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญที่บัญญัติขึ้นใหม่ การเขียนตามความในมาตรา ๓๑๔ นี้ มีลักษณะเปิดกว้างเพื่อเป็นการอุดช่องว่าง กรณีที่ผู้รักษาการตามกฎหมายเห็นเองนั้น อาจเกิดขึ้นได้จากกรณีผู้รักษาการตามกฎหมายเห็นว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเอง หรือมีผู้เสนอว่า กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ระยะเวลา ๒ ปี ตามร่างมาตรานี้ ควรจะกำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ เห็นว่า ควรคงร่างมาตรานี้ไว้เช่นเดิม

- การที่เจตนารมณ์เขียนว่า “คงหลักการเดิมของมาตรา ๓๐๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐” นั้น เป็นการอ้างบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง แต่ควรอ้างมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพราะมาตรา ๓๐๒ กล่าวถึงเฉพาะเรื่องพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งเกี่ยวข้องกับความในมาตรา ๓๑๔ ของรัฐธรรมนูญนี้

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ กรรมการธิการ ในฐานะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นชี้แจงว่า มาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ อาจจะไม่ตรงกับความในมาตรา ๓๑๔ นี้ทั้งหมด เพราะมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย แต่มาตรา ๓๐๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้รักษาการพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐๒ ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เจตนารมณ์ของมาตรา ๓๑๔ นี้ มีใช้การคงหลักการเดิมทั้งของมาตรา ๓๐๒ วรรคสามและมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จึงควรแก้ไขสรุปเจตนารมณ์ของมาตรา ๓๑๔ เป็นดังนี้

“- เพิ่มหลักการใหม่ โดยเป็นบทบังคับแก่ผู้รักษาการตามกฎหมายและคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายไม่ให้มีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้”

มติของคณะกรรมการ

(๑) ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างมาตรา ๓๑๔ โดยไม่มีการแก้ไข

(๒) แก้ไขสรุปเจตนารมณ์ร่างมาตรา ๓๑๔ ที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอ ดังนี้

“- เพิ่มหลักการใหม่โดยเป็นบทบังคับแก่ผู้รักษาการตามกฎหมายและคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายไม่ให้มีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้”

“- กำหนดให้มีระยะเวลา “สองปี” เพื่อให้การตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมีระยะเวลาที่ไม่ยาวนานเกินไป”

มาตรา ๓๑๕

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา ๓๑๕ บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าวไม่ว่าก่อนหรือหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ว่า คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการ (ไม่มี)

มติของคณะกรรมการสิทธิการ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิการมีมติให้คงไว้ตามร่างมาตรา ๓๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข และมีมติเห็นชอบสรุปเจตนารมณ์ที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกย่องรัฐธรรมนูญนำเสนอ

จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาหมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชนที่ได้มีการรื้อพิจารณาไว้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

มาตรา ๒๐๗

รอกการพิจารณา

“มาตรา ๒๐๗ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนต้องใช้ระบบคุณธรรม

ให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม ประกอบด้วย กรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นกลางทางการเมือง ดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับเลือกจากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จำนวนสองคน

(๒) ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง และได้พ้นจากราชการแล้ว จำนวนสามคน ซึ่งได้รับเลือกโดยผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) ประธานกรรมการจริยธรรมของทุกกระทรวงซึ่งเลือกกันเอง จำนวนสองคน

ให้กรรมการตามวรรคสอง เลือกกรรมการด้วยกันเองคนหนึ่งให้เป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้วุฒิสภาพิจารณาประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมการจริยธรรมของบุคคลตามวรรคสอง ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคสอง ให้ประธานวุฒิสภาส่งรายชื่อผู้นั้นกลับไปให้ดำเนินการเลือกใหม่

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคสองและวรรคสาม

กรรมการตามวรรคสองมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปีนับแต่วันที่ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คณะกรรมการตามวรรคสองมีอำนาจหน้าที่พิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง

และหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง หรือย้าย หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง และให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ความในมาตรานี้จะนำไปใช้กับการแต่งตั้งข้าราชการประเภทอื่นเพียงใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สรุปเจตนารมณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอเจตนารมณ์ดังนี้

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๒๐๗ วรรคหนึ่งคือ

- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๒๐๗ วรรคสองคือ

- การกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการในการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรมเพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งข้าราชการในระดับปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการ และให้การแต่งตั้งเป็นไปโดยระบบคุณธรรม

- ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการไม่หมายความรวมถึงผู้รักษาราชการแทน

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๒๐๗ วรรคสี่คือ

- กำหนดให้วุฒิสภำทำหน้าที่ตรวจสอบความเหมาะสมของบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม

- คำว่า “ประวัติ ความประพฤติ พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล” ให้ความหมายรวมถึง “ความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นกลางทางการเมือง” ด้วย

เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๒๐๗ วรรคแปดคือ

- กำหนดให้นำหลักการในเรื่องนี้ไปใช้บังคับกับข้าราชการประเภทอื่นได้ด้วย โดยเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ไม่หมายรวมถึงข้าราชการที่มีระบบการแต่งตั้งอยู่แล้ว เช่น ข้าราชการทหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ เป็นต้น

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม หรือว่า เจตนารมณ์ของมาตรานี้มีการปรับปรุงแก้ไข และนายปรีชา วัชรากัย รองประธานกรรมการ คนที่ห้า ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๕ ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับหมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน ตัดภารกิจไปต่างประเทศไม่สามารถเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ได้ ดังนั้น ควรรอการพิจารณาในส่วนนี้ไว้ก่อนหรือไม่

กรรมวิธีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- ความในมาตรา ๒๐๗ นี้ มีหลักการคือ กรรมกรที่จะแต่งตั้งข้าราชการด้วยระบบคุณธรรมนั้น จะให้ความสำคัญกับกรณีปลัดกระทรวงเป็นหลัก ส่วนระดับที่รองลงมาให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ ดังนั้น จะเขียนเจตนารมณ์ทำนองว่า ต้องการให้การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนเป็นไปด้วยระบบคุณธรรม ปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองได้หรือไม่ ทั้งนี้ ข้าราชการระดับ ๑๑ ตามหลักสากลควร กำหนดให้เป็นอำนาจของฝ่ายการเมืองที่จะดำเนินการแต่งตั้ง แต่ระดับรองลงมานั้นสามารถมี คณะกรรมการแต่งตั้งได้เช่นกัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

- ควรให้ฝ่ายการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนที่ต้องรับผิดชอบต่อนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา และมีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินมีอำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๑

ศาสตราจารย์สุจิต บัญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม เสนอให้รอการพิจารณาในเรื่องนี้ไว้ก่อนแล้วค่อยนำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

กรรมวิธีการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- กรณีนี้ควรนำไปอภิปรายในช่วงที่ทบทวนรายมาตรา ซึ่งจะสามารถแก้ไขหลักการได้ ทั้งนี้ หลักการตามมาตรานี้ประเทศอังกฤษ แคนาดา รวมถึงสหรัฐอเมริกา ได้ใช้หลักการนี้เช่นกัน แต่อาจมีความแตกต่างเล็กน้อย โดยประเทศเหล่านั้นสามารถใช้แล้วประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ผู้ที่มีอำนาจในการบริหารด้านนโยบายก็จะบริหารราชการแผ่นดินในระดับนโยบาย ส่วนระดับปฏิบัติจะมีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งมาทำหน้าที่ต่างหาก ดังนั้น การที่จะทบทวนว่าจะให้ฝ่ายบริหารยังคงมีอำนาจในการแต่งตั้ง ปลัดกระทรวงหรือไม่ ควรทบทวนในช่วงทบทวนรายมาตราหลังจากวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้รอการพิจารณาความในร่างมาตรา ๒๐๗ และรอการพิจารณาสรุปเจตนารมณ์ตามที่คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญนำเสนอไว้ก่อน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นางถวิลวดี บุรีกุล กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเสนอเปลี่ยนแปลงอนุกรรมการจากนายนิพัทธ์ ระเบิดินอำมหัด เป็นนายนิอาแซ ชีอุซึ่งที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๒ ประธานกรรมการเสนอต่อที่ประชุมตั้งคณะอนุกรรมการสร้างและขับเคลื่อนร่างรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูป โดยงดใช้ข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติข้อ ๘๗ วรรคห้า ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายมานิจ สุขสมจิตร

๒. นายมีชัย วีระไวทยะ

ประธานที่ปรึกษาอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๓. นางสาวอ่อนอุษา ลำเลียงพล	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๔. นางสาวสมสุข บุญญะบัญชา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๕. นางถวิลวดี บุรีกุล	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๖. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๗. นายประชา เตร์ตัน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๘. นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์	ประธานอนุกรรมการ
๙. นายธนภณ วัฒนกุล	อนุกรรมการ
๑๐. นายเมธี จันทจารุภรณ์	อนุกรรมการ
๑๑. นายครรชิต ลิขิตธนสมบัติ	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวอรทัยรัชต์ ภูมิวงศ์พิทักษ์	อนุกรรมการ
๑๓. นายปรเมศวร์ มินศิริ	อนุกรรมการ
๑๔. นายปฏิภาณ จุมผา	อนุกรรมการ
๑๕. พันเอก อนุวัตร เหลืองวิลัย	อนุกรรมการ
๑๖. นายนพพล ชุกกลิน	อนุกรรมการ
๑๗. นางสาวพรทิพย์ เตชะสมบูรณากิจ	อนุกรรมการ
๑๘. นายนฤตล เปี่ยมพงศ์สุข	อนุกรรมการ
๑๙. นางสาวภาวิณี ชำศิริพงษ์	อนุกรรมการ
๒๐. นายวันชัย ดวงสีใส	อนุกรรมการ
๒๑. นายทศพร ศรีเอี่ยม	อนุกรรมการ
๒๒. นายประวิทย์ จิตต์นราพงษ์	อนุกรรมการ
๒๓. นายนิमित ประสิทธิ์ดำรง	อนุกรรมการ
๒๔. รองศาสตราจารย์เอนก ศิริพานิชกร	อนุกรรมการ
๒๕. นางสาวสุรมย์ ภาณุดิถีกุล	อนุกรรมการ
๒๖. นายนาถะ ดวงวิชัย	เลขานุการอนุกรรมการ
๒๗. นายอังคาร เขตคาม	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ

เพื่อให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ในการสร้างเครือข่ายจากบุคคล องค์กรต่าง ๆ และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ โดยในส่วนของ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ นั้น ควรเน้นการสร้างเครือข่ายประชาชนให้สามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนอื่น ๆ ได้รับทราบโดยดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แทนคณะกรรมการได้ เนื่องจากปัจจุบันมีช่องทางให้เครือข่ายประชาชนของคณะกรรมการสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญได้หลายรูปแบบ เช่น สังคมออนไลน์ (social media) สถานีวิทยุท้องถิ่น และหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น

จากนั้น กรรมการิการแสดงความเห็น ดังนี้

- การสร้างเครือข่ายประชาชนเพื่อให้เป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญให้กับ คณะกรรมการิการนั้น หากสามารถดำเนินการผ่านช่องทาง social media โดยเฉพาะเครือข่ายของผู้ใช้ โปรแกรมไลน์ (line application) ซึ่งถือเป็นกลุ่มสังคมออนไลน์ที่มีผู้นิยมใช้เป็นจำนวนมากในปัจจุบันและ จะเป็นช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญที่สามารถเข้าถึงกลุ่มบุคคลต่างๆ ได้อย่าง สะดวกและทั่วถึงเร็วที่สุด

- การสร้างเครือข่ายประชาชนนั้น คณะกรรมการิการควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โดยการสรุป ประเด็นสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ในแต่ละภาค แต่ละหมวด ตลอดจนส่วน ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่ายเพื่อให้ประชาชนที่เป็นเครือข่ายของคณะกรรมการิการสามารถนำไปเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้กับประชาชนอื่นต่อไป และสรุปประเด็นสาระสำคัญดังกล่าวกรรมการิการแต่ละท่านยังสามารถนำไปใช้ เป็นสื่อในการเผยแพร่ให้กับเครือข่ายของตนในพื้นที่ได้ด้วย

- การสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือในการ กระจายความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและเชื่อมโยงไปสู่ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ทั้งยังจะ เป็นการสะท้อนถึงปัญหาในเรื่องต่าง ๆ กลับมายังคณะกรรมการิการในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ และเป็น ช่องทางให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น

- ปัจจุบันช่องทางสังคมออนไลน์ที่คณะกรรมการิการใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ ให้กับประชาชนทั่วไปได้รับทราบ คือ เฟสบุ๊ค “รัฐธรรมนูญของฉัน” ซึ่งประชาชนทั่วไปเริ่มให้ความสนใจ เข้าชมมากขึ้น และขณะนี้คณะกรรมการิการกำลังดำเนินการจัดทำแอนิเมชันเพื่อเผยแพร่ให้ความรู้กับ ประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้

- ปัจจุบันเครือข่ายภาคประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสิทธิพลเมือง และสิทธิมนุษยชนว่า มีความหมายอย่างไรและมีความแตกต่างกันอย่างไร เนื่องจากร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้มีการแบ่งแยกสิทธิทั้ง ๒ ออกจากกัน และในส่วนของหมวดปฏิรูปนั้นจะเป็นประโยชน์กับประชาชน อย่งไร ดังนั้น หากคณะกรรมการิการสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวให้เครือข่ายประชาชน ได้เข้าใจและได้รับทราบอย่างทั่วถึงก็จะเป็นส่วนช่วยในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญของ คณะกรรมการิการได้อีกช่องทางหนึ่ง

๔.๓ ประธานกรรมการิการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่าง รัฐธรรมนูญในกรณีที่คณะกรรมการิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วและได้มีการเสนอร่างรัฐธรรมนูญ ต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

กรรมการิการแสดงความเห็น ดังนี้

แนวทางในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายทั่วไปนั้น คณะกรรมการิการจะเชิญผู้ยื่นคำขอ แก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบคำขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยคณะกรรมการิการอาจมีการพิจารณาคำขอแก้ไข เพิ่มเติมให้แล้วเสร็จก่อนเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจง และเมื่อผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเข้าชี้แจง

ต่อคณะกรรมการแล้วคณะกรรมการจะมีการชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้มีการยื่นมานั้นอย่างไร ซึ่งหากผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมไม่พอใจสามารถสงวนความเห็นเพื่อขออภิปรายในที่ประชุมสภาได้ แต่การพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะมีความแตกต่างกับการพิจารณากฎหมายทั่วไป เนื่องจากผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมไม่มีสิทธิสงวนความเห็นเพื่อขออภิปรายในที่ประชุมสภาได้ ดังนั้น ในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น เห็นว่า สามารถทำได้ ๒ แนวทาง คือ คณะกรรมการ จะพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จก่อนแล้วจึงเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจง ในกรณีนี้ จะทำให้คณะกรรมการได้มีโอกาสในการพิจารณาในเนื้อหาสาระของคำขอแก้ไขเพิ่มเติม และเมื่อเชิญ ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงแล้วจะสามารถอธิบายถึงเหตุผลในการพิจารณาและตัดสินใจ ของคณะกรรมการต่อผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมได้ แต่ขณะเดียวกันก็เป็นกรณีที่คณะกรรมการได้ มีการพิจารณาดำเนินการในคำขอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้น การเชิญผู้ขอแก้ไขเพิ่มเติม มาชี้แจงก็อาจไม่มีผลให้การพิจารณาของคณะกรรมการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือคณะกรรมการ จะเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ คณะกรรมการจะเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบคำขอแก้ไขเพิ่มเติมก่อนที่ คณะกรรมการจะมีการพิจารณาดำเนินการ แต่กรณีนี้คณะกรรมการเป็นเพียงผู้รับฟังการชี้แจงประกอบ คำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น

ว่าที่เรื่อตรี ยุทธนา สำเภารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ชี้แจงว่า ในการพิจารณากฎหมาย ทั่วไปนั้น คณะกรรมการจะพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมก่อนแล้วจึงเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม มาชี้แจง แสดงความเห็นประกอบคำขอแก้ไขเพิ่มเติม หากคณะกรรมการเห็นด้วยกับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมก็จะมี การแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญตามคำขอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว แต่กรณีที่คณะกรรมการไม่เห็นด้วย กับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมสามารถสงวนคำขอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเพื่อขอใช้สิทธิ อภิปรายต่อที่ประชุมสภาได้ แต่ในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น รัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว ๒๕๕๗ ไม่ได้ให้สิทธิแก่ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในการสงวนความเห็นเพื่อขออภิปราย ในที่ประชุมสภาได้

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของ สภาผู้แทนราษฎรนั้น จะมีการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นที่ยุติก่อนแล้วจึงมีการเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไข เพิ่มเติมมาชี้แจงต่อคณะกรรมการ แต่แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของ วุฒิสภานั้น จะมีแนวปฏิบัติ ๒ แนวทาง คือ คณะกรรมการได้มีการเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจง ประกอบคำขอแก้ไขเพิ่มเติมก่อนที่คณะกรรมการจะมีการพิจารณาดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ และกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้วจึงมีการเชิญผู้ยื่นคำขอ แก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

- การพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ๒๕๕๗ มาตรา ๓๗ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากการพิจารณากฎหมายทั่วไป เนื่องจากผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมไม่สามารถสงวนความเห็นเพื่อขออภิปรายในที่ประชุมสภาได้ ดังนั้น ในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ควรมีแนวปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมได้มีการชี้แจงต่อคณะกรรมการได้อย่างเต็มที่ แต่ขณะเดียวกันคณะกรรมการก็ควรที่จะได้มีโอกาสในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวโดยละเอียดด้วย ดังนั้น จึงควรให้คณะกรรมการได้พิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้วก่อนแล้วจึงเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการอีกครั้งเพื่อรับฟังความคิดเห็นนั้น ก็จะทำให้การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการมีความละเอียดรอบคอบขึ้น

กรรมการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- การพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้นจำเป็นต้องเชิญผู้ยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ แต่ก็ต้องให้ความสำคัญกับกรอบระยะเวลาในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการตามที่รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ๒๕๕๗ กำหนดด้วยเพราะคำขอแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละคำขอนั้นอาจมีประเด็นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญที่ต่างหากและอาจใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น ประกอบกับเมื่อคณะกรรมการได้รับฟังคำชี้แจงของผู้ยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมจนครบทุกประเด็นแล้วอาจต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมในร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้มีความละเอียดรอบคอบขึ้น

เมื่อมีการยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแล้ว จะต้องมีการรวบรวมประเด็นของคำขอแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละคำขอเพื่อจัดแบ่งกลุ่มของคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกันให้ชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณาของคณะกรรมการ

- การพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการควรมีเวลาในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้เสร็จสิ้นจนเป็นที่ยุติแล้วจึงเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง เพราะการเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงประกอบการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยที่คณะกรรมการยังมิได้มีการพิจารณาในเนื้อหาสาระของคำขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้น อาจทำให้คณะกรรมการพิจารณาในแต่ละประเด็นในรายมาตราได้ช้า เพราะผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมจะมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง และกรณีที่คณะกรรมการไม่เห็นด้วยกับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมและการชี้แจงของคณะกรรมการก็ไม่ใช่ที่พอใจของผู้ยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติม ก็จะต้องมีการชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมยอมรับในมติของคณะกรรมการ ก็จะทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการเกิดความล่าช้า และอาจทำให้การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เสร็จไม่ทันตามกำหนดได้

- เมื่อการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมไม่สามารถสงวนความเห็นเพื่อขออภิปรายในที่ประชุมสภาได้ ดังนั้นจึงควรเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจง

ประกอบคำขอแก้ไขเพิ่มเติมก่อนที่คณะกรรมการธิการจะพิจารณาเพื่อให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมได้มีโอกาสชี้แจงแสดงความเห็นได้อย่างเต็มที่ เพราะการเชิญผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงภายหลังจากคณะกรรมการธิการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จแล้วนั้น อาจไม่มีความจำเป็นอีกเพราะคณะกรรมการได้มีการพิจารณาและมีมติเป็นที่ยุติไปแล้ว และอาจทำให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมีความรู้สึกว่าการพิจารณาไม่ได้ให้ความสำคัญกับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ

ว่าที่เรอตรี ยุทธนา สำเภางเงิน ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ชี้แจงว่า โดยหลักปฏิบัติในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมของร่างพระราชบัญญัติทั่วไปนั้น จะเรียกว่าคำแปรญัตติแต่ในรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่าคำขอแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อได้รับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจะนำคำขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมาจัดกลุ่มคำขอแก้ไขเพิ่มเติมที่เหมือนกันและแยกกลุ่มคำขอแก้ไขเพิ่มเติมที่ไม่เหมือนกัน เมื่อจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้วจะนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มว่าจะแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามคำขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจะมีการเชิญผู้แทนคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มมาชี้แจงต่อคณะกรรมการต่อไป การบริหารจัดการเวลาในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้หลังจากคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จแล้วขอให้มีการจัดแบ่งเวลาในช่วงท้ายสำหรับการจัดทำตัวร่างรัฐธรรมนูญนี้ก่อนเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า องค์กรที่จะเสนอคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญนี้จะส่งคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ อย่างแน่นอน ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจะใช้เวลาานเท่าใดในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยต้องจัดทำเอกสารจัดกลุ่มคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในรูปแบบใหม่ไม่เหมือนกับการจัดทำเอกสารคำแปรญัตติในร่างพระราชบัญญัติทั่วไป โดยเอกสารจัดกลุ่มคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญนั้น ให้มีร่างมาตราของคณะกรรมการเป็นหลักอยู่ด้านซ้ายมือของเอกสารและคำขอแก้ไขเพิ่มเติมอยู่ทางด้านขวาของเอกสารเปรียบเทียบกัน หากคำขอแก้ไขเพิ่มเติมใดเหมือนกันให้ระบุไว้ในเอกสารว่า มีคำขอแก้ไขเพิ่มเติมที่เหมือนกันเป็นจำนวนเท่าใด เช่น มีคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเหมือนกัน ๓ คำขอ ในส่วนอีก ๙ คำขอที่ไม่เหมือนกันในมาตราเดียวกันให้ระบุว่าต้องการขอแก้ไขอย่างไร เป็นต้น

ว่าที่เรอตรี ยุทธนา สำเภางเงิน ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ชี้แจงว่า ขอระยะเวลา ๑ สัปดาห์ในการจัดทำเอกสารดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลา ๑ สัปดาห์นานเกินไป เนื่องจากคณะกรรมการมีเวลาในการพิจารณาหลังจากรับคำขอแก้ไขเพิ่มเติมประมาณ ๘ สัปดาห์ ซึ่งในสัปดาห์สุดท้ายต้องดำเนินการในการจัดทำรายงานการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติซึ่งในรายงานดังกล่าวต้องระบุเหตุผลในการพิจารณาแตกต่างกับรายงานของร่างพระราชบัญญัติทั่วไป ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการควรดำเนินการดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายใน ๓ วัน เพื่อให้คณะกรรมการได้พิจารณาก่อน หลังจากนั้นจึงจะเชิญผู้ขอแก้ไขเพิ่มเติมมาชี้แจงต่อไป

มีกรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- ขอให้เอกสารดังกล่าวมีหมายเหตุว่า คำขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้นกระทบต่อมาตราอื่นหรือหลักการในร่างรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่อย่างไรด้วย

- ข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญข้อ ๒๐ วรรคสอง ได้กำหนดเรื่องการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมและการจัดทำรายงานของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ไว้แล้วโดยในรายงานดังกล่าวต้องระบุว่า มีคำขอแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้างและมีมติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำขอแก้ไขเพิ่มเติม หากคณะกรรมการเห็นว่าเนื้อหาในคำขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือความคิดเห็นใดสมควรบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือเป็นเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินให้ระบุไว้ในรายงานให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการจะต้องพิจารณาว่าคำขอแก้ไขเพิ่มเติมกระทบต่อมาตราอื่นหรือหลักการในร่างรัฐธรรมนูญเอง โดยจะต้องพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้เสร็จสิ้นในวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และให้จัดทำตารางการพิจารณาเรื่องดังกล่าวของคณะกรรมการเป็นดังนี้

วันที่ ๒๖ - ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำเอกสารคำขอแก้ไขเพิ่มเติม

วันที่ ๒๙ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ให้คณะกรรมการพิจารณาเอกสารคำขอแก้ไขเพิ่มเติมก่อน

วันที่ ๑ - ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ คณะกรรมการเชิญผู้แทนจากกลุ่มผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน ๓ คนและจะพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเป็นเวลา ๓ ชั่วโมงต่อหนึ่งคำขอ

วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นการประชุมพิจารณาเรื่องการขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญโดยอาจจะมีการประชุมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ด้วย

คณะกรรมการจะส่งรายงานของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไปขอให้กรรมการงดการสัมมนาหรือการรับฟังความคิดเห็นต่างๆ โดยขอให้เข้าร่วมประชุมพิจารณาเรื่องดังกล่าวอย่างพร้อมเพียงกัน

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- ขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเอกสารคำขอแก้ไขเพิ่มเติมให้เสร็จก่อนวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และขอให้จัดทำตารางเวลาการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้กับคณะกรรมการด้วย

- สอบถามว่ากระบวนการที่คณะรัฐมนตรี สถานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่จะให้ความเห็นและแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อองค์กรดังกล่าวเสนอคำขอแก้ไขเพิ่มเติมแล้วคณะกรรมการจะพิจารณาคำขอนั้น โดยองค์กรดังกล่าวจะไม่สามารถอภิปรายในสภาปฏิรูปแห่งชาติเท่านั้น และสถานะิติบัญญัติแห่งชาติจะไม่มีคำขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยตรงต้องเสนอให้กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการให้เสมือนว่าเป็นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมของกรรมการเอง ซึ่งในเวลา ๖๐

วันในการพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้น กรรมการสามารถขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญได้โดยไม่ต้องทำเป็นเอกสารขอแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

๔.๔ นายมานิจ สุขสมจิตร รองประธานกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการสื่อสารกับสังคมได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการสื่อสารกับสังคมในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดโครงการสัมมนาเรื่อง “บทบัญญัติของธรรมนูญฉบับใหม่” ในวันเสาร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๗.๓๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรรมการ หมายเลข ๒๑๓ – ๒๑๖ ซึ่งหากกรรมการท่านใดมีความสนใจสามารถเข้าร่วมการสัมมนาในวันและเวลาดังกล่าวได้

๔.๕ นางถวิลวดี บุรีกุล กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแบบโครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจกต่อที่ประชุม) พร้อมทั้งแจ้งว่า ระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๗ ถึงวันเสาร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘ จะมีการจัดเวทีเสวนาทางออก “สานพลังประชาชน เพื่อปฏิรูปประเทศไทย” ณ โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

นอกจากนี้ นางถวิลวดี บุรีกุล กรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมขอตั้ง นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เป็นอนุกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (เพิ่มเติม)

ที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๖ นายประชา เตรรัตน์ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนโดยระบบคุณธรรม แจ้งต่อที่ประชุมขอตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติม คือ

๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๒. นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา
๓. ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๗ นายไพบูลย์ นิตติตะวัน กรรมการ ได้เสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาโครงการจัดเวทีเผยแพร่ความรู้เรื่องร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญแก่ประชาชนใน ๑๒ จังหวัด (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจกในที่ประชุม) โดยขอความร่วมมือคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมโครงการดังกล่าว พร้อมทั้งขอให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุมัติงบประมาณจังหวัดละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้เป็นงบประมาณในการดำเนินการ

ที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๘ ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๔ แจ้งต่อที่ประชุมขอตั้งอนุกรรมการพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณของรัฐ (เพิ่มเติม) โดยงดใช้ข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๕ วรรคห้า ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. นายอลงกรณ์ พลบุตร
๒. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา
๓. นายคำคุณ สิทธิสมาน
๔. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล
๕. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม
๖. นางสาวลาภรณ์ บัวสาย
๗. นางสาวอรพินทร์ สฟโชคชัย
๘. นางสาววิมล ชატะมีนา
๙. นางสาวเยาวนุช วิทยาภรณ์
๑๐. นายมณฑิธร เจริญผล
๑๑. นายพัลลภ ศักดิ์โสภณกุล
๑๒. นายเดชาภิววัฒน์ ณ สงขลา
๑๓. นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช
๑๔. นางสาวจรรุวรรณ เฮงตระกูล
๑๕. นางสาวฐิติมา ชูเชิด
๑๖. นายวีระศักดิ์ เครือเทพ
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปรียา แก้วละเอียด
๑๘. นางสาวทิพย์วัลย์ หล่อเลิศทรัพย์

อนึ่ง ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา กรรมการ ยังได้แจ้งต่อที่ประชุมขอตั้งคณะอนุกรรมการ
ยกร่างพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรบริหารท้องถิ่น โดยงดใช้ข้อบังคับการประชุม
สภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๕ พรรคห้า ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

๑. ศาสตราจารย์กระแส ชนะวงศ์
๒. นางสาวสมสุข บุญญะบัญชา
๓. ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์
๔. นายพงศ์โพยม วาศภูติ
๕. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา
๖. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
๗. ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่
๘. นายธีรศักดิ์ พานิชวิท
๙. นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์
๑๐. ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์
๑๑. นายบัญญัติ จันทน์เสนาะ

๑๒. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๑๓. นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์
๑๔. นายรัชชัย ฝักอังกูร
๑๕. นายอรรถสิทธิ์ พานแก้ว
๑๖. นายวีระศักดิ์ เครือเทพ
๑๗. นายกอบชัย ตงเสริม
๑๘. นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย

ที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๙ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมครั้งต่อไปในวันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๑๑ นาฬิกา

นายไพรัช สุทธิเจริญ

นิติกรชำนาญการ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายจีรวาสส์ อินทะชิต

นิติกรปฏิบัติการ

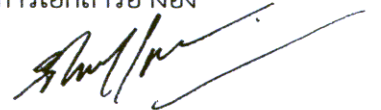
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์